

**REPUBLIKA HRVATSKA**  
**VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE**  
**Z A G R E B**

Broj: I Kž 921/1995-3

**P R E S U D A**

**U IME REPUBLIKE HRVATSKE!**

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Katice Jelić, kao predsjednice vijeća, te Ante Potrebiće, Senke Klarić-Baranović, Ane Garačić i Vesne Vrbetić, kao članova vijeća i više savjetnice Zlate Lipnjak-Bosanac, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv opt. Đ. G. zbog krivičnog djela iz čl. 130. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnijetim protiv presude Županijskog suda u Zadru od 29. rujna 1995. godine br. K-35/95, u sjednici održanoj 29. veljače 1996. godine, saslušavši zamjenika državnog odvjetnika Republike Hrvatske Tomislava Dujmića,

**p r e s u d i o j e:**

Odbijaju se žalbe državnog odvjetnika i optuženika kao neosnovane te se potvrđuje presuda suda prvog stupnja.

**O b r a z l o ž e n j e**

Pobijanom presudom donijetom u odsutnosti optuženika, opt. Đ. G. oglašen je krivim da je na način i pod okolnostima opisanim u izreci te presude počinio krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - uništavanjem kulturnih i povijesnih spomenika iz čl. 130. st. 1. OKZRH, pa je na temelju istog zakonskog propisa osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest godina.

Protiv te presude žale se državni odvjetnik i optuženik.

Optuženik se žali zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni te predlaže, da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, odnosno, da se preinači i optuženiku izrekne blaža kazna.

Državni odvjetnik se žali zbog odluke o kazni i predlaže, da se optuženiku izrekne stroža kazna.

Državni odvjetnik Republike Hrvatske vraćajući spis, stavio je u smislu čl. 360. st. 2. ZKP pismeni prijedlog, da se žalba optuženika odbije kao neosnovana, a da se uvaži žalba državnog odvjetnika i prvostupanjska presuda preinači u smislu tog žalbenog prijedloga.

Žalbe nisu osnovane.

Na žalbu optuženika (osim zbog odluke o kazni)

Pod žalbenom osnovom bitne povrede odredaba krivičnog postupka optuženik u prvom redu ističe, da nisu razumljivi razlozi suda prvog stupnja na kojima je temeljio svoju odluku da optuženiku sudi u odsutnosti, da je nerazumljiva izreka presude, a ona je i proturječna sama sebi i razlozima presude, da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama te konačno, da se presuda temelji na dokazu na kojem se ne može temeljiti.

Svi prigovori žalitelja su neosnovani.

Prije svega, nije u pravu žalitelj kada tvrdi da u ovom krivičnom postupku nisu ispunjeni zakonski uvjeti da se optuženiku sudi u odsutnosti.

Naprotiv, te je uvjete sud prvog stupnja utvrdio i već iznio u svom rješenju br. Kv-156/95 od 13. rujna 1995. godine koje je pravomoćno (list 29 spisa) pa nije ni bilo potrebno ponavljati ih u pobijanoj odluci, iako je sud prvog stupnja djelomično i tako postupio.

Stoga se u konkretnom slučaju ne može reći, da u presudi nedostaju razlozi o odlučnim činjenicama tj. da nedostaju razlozi o važnim razlozima da se optuženiku sudi u odsutnosti, i da je time ostvaren označeni vid bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz čl. 354. st. 1. toč. 11. ZKP.

Naime, izreka presude nije nejasna niti je proturječna razlozima presude, već naprotiv, izreka presude je jasna i sadrži sve ono što izreka mora sadržavati kada je u pitanju osuđujuća presuda, ona konkretizira radnju kojom je optuženik ostvario krivično djelo kao i vrijeme ostvarenja djela (za vrijeme oružanog sukoba), što sve čini bitna obilježja predmetnog krivičnog djela, pa nema navedene povrede zato, što je sud prvog stupnja u razlozima presude, reproducirajući iskaz što ga je svjedok J. S. dao na glavnoj raspravi, a koji predstavlja dopunu njegovog iskaza datog pred istražnim sucem - daje čuo dvije jake detonacije, 10. listopada 1991. i 14. listopada 1991. godine- uzeo, "da je tada bila srušena crkva", ne precizirajući, da je crkva srušena upravo 10. listopada 1991. godine, kao što je to utvrđeno i navedeno u izreci, jer je svjedok to određeno izjavio u istrazi, budući da time nije došlo u pitanje izvršenje djela od strane optuženika.

Izreka presude nije nejasna ni zato, što se u istoj navodi, da je crkva "sagrađena još 1942. godine", kada se već nastavno u izreci navodi, da je posvećena 1850. godine, pa je s obzirom na to i na ostale provedene dokaze (rješenje o preventivnoj zaštiti spomenika kulture) jasno, da je došlo do očite omaške u pisanju, i da se radi o crkvi sagrađenoj 1842. godine, posvećenoj 1850. godine, koja je kao spomenik kulture i zaštićena (list 11 spisa).

Što se tiče žalbene tvrdnje, da se presuda isključivo temelji na iskazu svjedoka Đ. G., iako se radi o dokazu na kojem se presuda ne može temeljiti, pa da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz čl. 354. st. 1. toč. 8. ZKP, treba reći, da je optuženik u pravu kada ističe, da se presuda temelji i na dokazu - iskazu svjedoka Đ. G. - na kojem se ne može temeljiti.

To zato, što se radi o iskazu što ga je Đ. G. dana 15. veljače 1993. godine u svojstvu svjedoka dao u sasvim drugom postupku koji je protiv optuženika (i drugih) bio vođen zbog drugih krivičnih djela pred Vojnim sudom u Splitu (Kio-111/93) ali koji u ovom postupku nije nikad bio saslušan, što znači, da Đ. G. u ovom postupku nije nikad ni stekao svojstvo svjedoka.

Stoga se njegov iskaz temeljem odredbe čl. 323. st. 1. toč. 1. ZKP nije ni mogao pročitati, budući da se primjena tih odredbi ne odnosi na presumptivne svjedoke, kao što je to Đ. G. u ovom postupku, odnosno, primjena tih odredbi podrazumijeva, da su tamo navedena lica u istoj krivičnoj stvari već ranije dala svoj iskaz.

Radi toga, iskaz Đ. G. što ga je on dao u gore navedenom postupku, nema procesni značaj i vrijednost u ovom postupku, pa sud prvog stupnja na istom nije ni mogao temeljiti svoju odluku.

Prema tome, u ovom krivičnom predmetu ostvarena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz čl. 354. st. 1. toč. 8. ZKP, ali ona nije bila od utjecaja na donošenje zakonite presude, jer bi, s obzirom na druge dokaze - iskaze svjedoka J. S. i L. E., bila donesena ista presuda. Naime, unatoč toga što navedeni svjedoci ne predstavljaju neposredne dokaze, jer nisu neposredni očevici događaja, nisu neuvjerljivi i ne ostavljaju nikakovu dvojbu da je optuženik (s drugim, za sada neidentificiranim osobama) počinio inkriminirano krivično djelo.

Svjedoci su naime kategorični, da je miniranje crkve Sv. Jurja u K., poduzeo upravo optuženik, i da je on podmetnuo požar u Župnu kuću koja se naslanja na predmetnu crkvu, a ovaj sud ne vidi razloga, iz kojih bi upravo optuženik, između ostalih, neidentificiranih pripadnika neprijateljskih postrojbi, bio identificiran i označen kao počinitelj ovog krivičnog djela, ako to doista i nije.

Stoga je sud prvog stupnja pravilno postupio kada je optuženika za predmetno krivično djelo oglasio krivim.

Slijedom iznijetog, a kako nisu počinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz čl. 354. st. 1. toč. 11. ZKP, niti je činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno, to žalba optuženika zbog tih žalbenih osnova nije mogla biti uvažena.

#### Na žalbu stranaka zbog odluke o kazni

Nije u pravu optuženik kada smatra, da sud prvog stupnja nije dao razloge o svojoj odluci o kazni, i da time nisu navedeni razlozi o tim odlučnim činjenicama. Sud prvog stupnja utvrdio je i izložio izbor osnova za donošenje odluke o kazni i on ih je supsimirao pod zakonsku normu.

Stoga je netočan žalbeni navod, da u presudi postoji nedostatak koji bi se odnosio na te odlučne činjenice, neovisno o tomu što stajalište suda prvog stupnja o optuženikovo dosadašnjoj osuđivanosti ili neosuđivanosti, nije određeno, ali se po visini izrečene kazne vidi, da je nedostatak podataka o optuženikovom dosadašnjem životu, sud prvog stupnja ipak uzeo kao da je optuženik do sada neosuđivan i to cijenio kao olakotnu okolnost.

Nije u pravu ni državni odvjetnik koji smatra da je optuženiku izrečena blaga kazna.

Naprotiv, imajući u vidu okolnosti pod kojima je optuženik djelo počinio, težinu djela i s tim u svezi okvire zapriječene kazne kao i stupanj krivične odgovornosti optuženika ovaj sud nalazi, da je optuženiku izrečena primjerena kazna zatvora koja je podobna da ispuni sve zakonske svrhe kažnjavanja, kako u odnosu na optuženika tako i u odnosu na druge.

Radi svega naprijed iznijetog, a kako ne postoje razlozi iz kojih su stranke pobijale presudu suda prvog stupnja niti su utvrđene povrede zakona iz čl. 366. st. 1. ZKP na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je sa žalbom stranaka postupiti kao u izreci ove presude (čl. 374. ZKP).

U Zagrebu, 29. veljače 1996.

Zapisničar:  
Zlata Lipnjak-Bosanac v.r.

Predsjednik vijeća:  
Katica Jelić v.r.